

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความเป็นไปได้ในการส่งเสริมการปลูกข้าวลูกผสมแก่เกษตรกรในจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการปลูกข้าวลูกผสมของเกษตรกร

ตอนที่ 3 การผลิตข้าวของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับการปลูกข้าวลูกผสม

ตอนที่ 5 เหตุผลในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวลูกผสม

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพทางสังคมของเกษตรกร โดยแสดงการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด รายละเอียดตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

		n = 100
สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน	ค่าร้อยละ
เพศ		
ชาย	63	63.0
หญิง	37	37.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 100

สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน	ค่าร้อยละ
อายุ		
30 ปีหรือต่ำกว่า	12	12.0
31 – 40 ปี	29	29.0
41 – 50 ปี	31	31.0
51 – 60 ปี	25	25.0
61 ปีหรือมากกว่า	3	3.0
Minimum = 20	Maximum = 75	
Mean = 43.74	S.D. = 10.77	
การศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	9	9.0
ประถมศึกษาปีที่ 4	39	39.0
ประถมศึกษาปีที่ 6	23	23.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	17	17.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	10	10.0
อนุปริญญา/ ปวส./ปวท.	1	1.0
ปริญญาตรี	1	1.0
จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน		
1-3 คน	24	24.0
4-6 คน	70	70.0
7-9 คน	6	6.0
Minimum = 1	Maximum = 9	
Mean = 4.47	S.D. = 1.46	
จำนวนแรงงานภาคการเกษตรในครัวเรือน		
1-3 คน	79	79.0
4-6 คน	20	20.0
7-9 คน	1	1.0
Minimum = 1	Maximum = 8	
Mean = 2.70	S.D. = 1.14	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน	ค่าร้อยละ
ภูมิลำเนา (n = 100)		
คนในท้องถิ่น	92	92.0
ย้ายมาจากที่อื่น	8	8.0
สมาชิกกลุ่มทางการเกษตร (n = 100)		
ไม่เป็น	57	57.0
เป็น	43	43.0
พื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งหมด (n = 100)		
30 ไร่หรือต่ำกว่า	43	43.0
31-50 ไร่	38	38.0
51-70 ไร่	14	14.0
71 ไร่หรือมากกว่า	5	5.0
Minimum = 5	Maximum = 140	
Mean = 37.4	S.D. = 23.3	
พื้นที่ถือครองทางการเกษตร (ทำนาข้าวลูกผสม) (n = 100)		
7 ไร่หรือต่ำกว่า	24	24.0
8-10 ไร่	44	44.0
11-13 ไร่	20	20.0
14-16 ไร่	11	11.0
17 ไร่หรือมากกว่า	1	1.0
Minimum = 5	Maximum = 23	
Mean = 9.42	S.D. = 3.25	
พื้นที่ถือครองทางการเกษตร(ทำสวน) (n = 7)		
1-5 ไร่	2	28.6
6-10 ไร่	4	57.1
11 ไร่ หรือมากกว่า	1	14.3
Minimum = 2	Maximum = 12	
Mean = 8.4	S.D. = 3.5	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน	ค่าร้อยละ
พื้นที่ถือครองทางการเกษตร(อื่นๆ) (n = 5)		
10 ไร่หรือต่ำกว่า	4	80.0
11-20 ไร่	0	0.0
21 ไร่หรือมากกว่า	1	20.0
Minimum = 2	Maximum = 30	
Mean = 10.2	S.D. = 11.3	
สิทธิการครอบครองที่ดิน (n = 100)		
เป็นของตนเองทั้งหมด	53	53.0
เป็นของตนเองบางส่วนและเช่าบางส่วน	28	28.0
เช่าทั้งหมด	17	17.0
อื่นๆ	2	2.0
เครื่องจักรกลการเกษตร/เครื่องทุ่นแรงที่ใช้		
ในการเกษตรเป็นของตนเอง * (n = 100)		
รถแทรกเตอร์	7	7.0
รถไถเดินตาม	89	89.0
รถยนต์บรรทุก 4 ล้อ	15	15.0
รถบรรทุก 6 ล้อขึ้นไป	3	3.0
เครื่องสูบน้ำ	70	70.0
เครื่องพ่นยา	74	74.0
อื่นๆ	9	9.0
การกู้เงินเพื่อทำนาข้าวลูกผสม (n = 100)		
ไม่กู้	30	30.0
กู้	70	70.0

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน	ค่าร้อยละ
แหล่งเงินกู้ที่กู้เพื่อการทำนาข้าวลูกผสม * (n=100)		
กองทุนหมู่บ้าน	25	25.0
สหกรณ์การเกษตร	31	31.0
ธกส.	57	57.0
อื่นๆ	1	1.0
รายได้ที่เป็นเงินสดในภาคการเกษตร		
จากการทำนาข้าวลูกผสม (n = 100)		
10,000 บาทหรือต่ำกว่า	5	5.0
10,001–15,000 บาท	23	23.0
15,001–20,000 บาท	25	25.0
20,001–25,000 บาท	24	24.0
25,001–30,000 บาท	11	11.0
30,001 บาทหรือมากกว่า	12	12.0
Minimum = 8,093.00	Maximum = 57,172.25	
Mean = 21,186.11	S.D. = 9,317.13	
รายได้ที่เป็นเงินสดในภาคการเกษตร		
จากการทำไร่ (n = 7)		
5,000 บาทหรือต่ำกว่า	2	28.5
5,001–10,000 บาท	2	28.5
10,001–15,000 บาท	1	14.5
15,001 บาทหรือมากกว่า	2	28.5
Minimum = 2,500.00	Maximum = 60,000.00	
Mean = 20,357.10	S.D. = 21,429.50	

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน	ค่าร้อยละ
รายได้ที่เป็นเงินสดในภาคการเกษตร		
จากการทำสวน (n = 4)		
20,000 บาทหรือต่ำกว่า	2	50.0
20,001-40,000 บาท	0	0.0
40,001-60,000 บาท	1	25.0
60,001 บาทหรือมากกว่า	1	25.0
Minimum = 3,000.00	Maximum = 70,000.00	
Mean = 35,750.00	S.D. = 29,981.00	
รายได้ที่เป็นเงินสดในภาคการเกษตร		
จากการเลี้ยงสัตว์ (n = 6)		
5,000 บาทหรือต่ำกว่า	4	66.8
5,001-30,000 บาท	1	16.6
30,001-55,000 บาท	0	0.0
55,001 บาทหรือมากกว่า	1	16.6
Minimum = 3,000.00	Maximum = 60,000.00	
Mean = 14,500.00	S.D. = 22,420.00	
รายได้ที่เป็นเงินสดในภาคการเกษตรอื่นๆ		
(n = 3)		
10,000 บาทหรือต่ำกว่า	1	33.3
10,001-30,000 บาท	1	33.3
30,001-50,000 บาท	0	0.0
50,001 บาทหรือมากกว่า	1	33.3
Minimum = 1,000.00	Maximum = 80,000.00	
Mean = 32,000.00	S.D. = 42,154.40	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน	ค่าร้อยละ
รวมรายได้ที่เป็นเงินสดในภาคการเกษตร		
ในรอบปีที่ผ่านมาทั้งหมด (n = 100)		
10,000 บาทหรือต่ำกว่า	4	4.0
10,001–20,000 บาท	41	41.0
20,001–30,000 บาท	35	35.0
30,001–40,000 บาท	7	7.0
40,001 บาทหรือมากกว่า	13	13.0
Minimum = 8,093.0	Maximum = 97,745.20	
Mean = 25,871.11	S.D. = 17,151.89	
รายได้ที่เป็นเงินสดนอกภาคการเกษตร		
เงินเดือนประจำ (n = 7)		
100,000 บาทหรือต่ำกว่า	5	71.6
100,001–200,000 บาท	1	14.2
200,001–300,000 บาท	0	0.0
300,001 บาทหรือมากกว่า	1	14.2
Minimum = 1,000.00	Maximum = 350,000.0	
Mean = 79,214.20	S.D. = 127,446.0	
รายได้ที่เป็นเงินสดนอกภาคการเกษตร		
เงินจากการรับจ้าง (n = 37)		
30,000 บาทหรือต่ำกว่า	26	70.2
30,001–60,000 บาท	8	21.6
60,001–90,000 บาท	2	5.4
90,001 บาทหรือมากกว่า	1	2.8
Minimum = 1,000.00	Maximum = 120,000.0	
Mean = 27,186.10	S.D. = 27,127.50	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน	ค่าร้อยละ
รายได้ที่เป็นเงินสดนอกภาคการเกษตร		
เงินจากการค้าขาย (n = 6)		
10,000–30,000 บาท	4	66.8
30,001–60,000 บาท	1	16.6
60,001–90,000 บาท	1	16.6
Minimum = 10,000.00	Maximum = 90,000.00	
Mean = 32,066.60	S.D. = 29,962.50	
รายได้ที่เป็นเงินสดนอกภาคการเกษตร		
เงินจากการค้าเช่าต่างๆ (n = 3)		
6,000–12,000 บาท	2	66.7
12,001–18,000 บาท	1	33.3
Minimum = 6,000.00	Maximum = 18,000.00	
Mean = 10,000.00	S.D. = 6,928.20	
รายได้ที่เป็นเงินสดนอกภาคการเกษตร		
อื่นๆ (n = 6)		
10,001–30,000 บาท	1	50.0
30,001–60,000 บาท	0	0.0
60,001–90,000 บาท	1	50.0
Minimum = 7,000.00	Maximum = 52,000.00	
Mean = 29,599.00	S.D. = 31,819.80	
รวมรายได้ที่เป็นเงินสดนอกภาคการเกษตร		
ในรอบปีที่ผ่านมาทั้งหมด (n = 47)		
50,000 บาทหรือต่ำกว่า	82	9.11
50,001–150,000 บาท	7	7.8
150,001–300,000 บาท	0	0.0
300,001 บาทหรือมากกว่า	1	1.1
Minimum = 1,000.00	Maximum = 350,000.0	
Mean = 34,655.04	S.D. = 53,872.99	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ	จำนวน	ค่าร้อยละ
รวมรายได้ทั้งหมดที่เป็นเงินสดทั้งในภาค		
การเกษตรและนอกภาคการเกษตร		
ในรอบปีที่ผ่านมาทั้งหมด (n = 100)		
50,000 บาทหรือต่ำกว่า	76	76.0
50,001-150,000 บาท	23	23.0
150,001-300,000 บาท	0	0.0
300,001 บาทหรือมากกว่า	1	1.0
Minimum = 5,631.50	Maximum = 363,712.0	
Mean = 43,745.41	S.D. = 43,687.93	

จากตารางที่ 4.1 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นสถานภาพทางสังคมเกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน ภูมิฐานะ การเป็นสมาชิกกลุ่มการเกษตร พื้นที่ถือครองทางการเกษตร สิทธิในการถือครองที่ดิน เครื่องจักรกล/เครื่องทุ่นแรง เงินกู้ แหล่งเงินกู้ และรายได้ในรอบปีที่ผ่านมา ทั้งในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร ดังนี้

1.1 เพศ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกข้าวพันธุ์ลูกผสมมากกว่าครึ่งเป็นเพศชาย คือร้อยละ 63.0 เป็นเพศชาย มีเพียงร้อยละ 37.0 เท่านั้นที่เป็นเป็นเพศหญิง

1.2 อายุ เกษตรกรมีอายุอยู่ในช่วง เกษตรกรมีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.0 รองลงมาในช่วงอายุ 31-40 คิดเป็นร้อยละ 29.0 อายุต่ำสุด 20 ปี อายุสูงสุด 75 ปี อายุเฉลี่ย 43.74 ปี

1.3 การศึกษา เกษตรกรประมาณ 1 ใน 3 จบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ร้อยละ 39.0) รองลงมาคือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ร้อยละ 23.0)

1.4 จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน มากกว่า 3 ใน 4 ของเกษตรกรมีสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 4-6 คน (ร้อยละ 70.0) จำนวนต่ำสุด 1 คน และสูงสุด 9 คน จำนวนเฉลี่ย 4.47 คน

1.5 จำนวนแรงงานภาคการเกษตรในครัวเรือน อยู่ในช่วง 1-3 คน (ร้อยละ 79.0) จำนวนต่ำสุด 1 คน และสูงสุด 8 คน จำนวนแรงงานในภาคการเกษตรเฉลี่ย 2.7 คน

1.6 ภูมิฐานะ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรเป็นคนในท้องถิ่นเกือบทั้งหมด

(ร้อยละ 92.0)

1.7 ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร พบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร (ร้อยละ 57.0)

1.8 พื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งหมด พบว่า เกษตรกรเกือบครึ่งหนึ่ง มีพื้นที่ถือครองมากกว่าหรือเท่ากับ 30 ไร่ (ร้อยละ 43.0) มีพื้นที่ในการถือครองต่ำสุด 5 ไร่ และสูงสุด 150 ไร่ โดยเฉลี่ยมีพื้นที่ถือครอง 37.4 ไร่

1.9 พื้นที่ถือครองการทำนา พบว่า เกษตรกรมากกว่า 1 ใน 3 มีพื้นที่มีพื้นที่ถือครองในการทำนาอยู่ระหว่าง 8-10 ไร่ (ร้อยละ 44.0) เกษตรกรมีพื้นที่ในการถือครองต่ำสุด 5 ไร่ สูงสุด 23 ไร่ โดยเฉลี่ยมีพื้นที่ถือครอง 9.42 ไร่

1.10 พื้นที่ถือครองการทำสวน พบว่า เกษตรกรครึ่งหนึ่งมีพื้นที่ 6-10 ไร่ (ร้อยละ 57.1) มีพื้นที่ในการถือครองต่ำสุด 2 ไร่ และสูงสุด 12 ไร่ โดยเฉลี่ยมีพื้นที่ถือครอง 8.4 ไร่

1.11 พื้นที่ถือครองอื่น พบว่า ส่วนใหญ่มีพื้นที่มากกว่าหรือเท่ากับ 10 ไร่ (ร้อยละ 80.0) พื้นที่ในการถือครองต่ำสุด 2 ไร่ สูงสุด 30 ไร่ โดยเฉลี่ยมีพื้นที่ถือครอง 10.2 ไร่

1.12 สิทธิการครองที่ดิน พบว่า เกษตรกรมากกว่าครึ่งเพียงเล็กน้อยที่มีสิทธิครองที่ดินที่เป็นของตนเองทั้งหมด (ร้อยละ 53.0) และ ร้อยละ 28.0 เป็นของตนเองบางส่วนและเช่าบางส่วน ส่วนที่เช่าทั้งหมดมีเพียง ร้อยละ 17.0

1.13 เครื่องจักรกลการเกษตร/เครื่องทุ่นแรงที่ใช้ในการเกษตรเป็นของตนเอง พบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกรมีรถไถเดินตาม (ร้อยละ 89.0) รองลงมาคือ เครื่องพ่นยา (ร้อยละ 74.0) และเครื่องสูบน้ำ (ร้อยละ 70.0)

1.14 ด้านการกู้เงินเพื่อการทำนา พบว่าเกิน 2 ใน 3 ของเกษตรกรที่กู้เงินมาเพื่อทำนาข้าวลูกผสม (ร้อยละ 70.0) และไม่กู้ ร้อยละ 30.0

1.15 แหล่งเงินกู้ที่ให้กู้ มากกว่าครึ่งกู้เงินมาจาก ธกส.(ร้อยละ 57.0) และอีก 1 ใน 3 กู้จากสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 31.0

1.16 รายได้ที่เป็นเงินสดในภาคการเกษตรจากการทำนา พบว่าเกษตรกร 1 ใน 4 ส่วนมีรายได้อยู่ในช่วง 15,000-20,000 บาท (ร้อยละ 25) รายได้ต่ำสุด 8,093 บาท และสูงสุด 57,172.25 บาท รายได้เฉลี่ย 21,186.11 บาท

1.17 รายได้ที่เป็นเงินสดในภาคการเกษตรจากการทำไร่ พบว่า เกษตรกร 3 ส่วน รายได้ที่มีจำนวนเท่ากันได้แก่มากกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท ช่วง 5,001 – 10,000 บาท และมีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 15,001 บาท แต่ละช่วงมีจำนวน (ร้อยละ 28.5) รายได้ต่ำสุด 2,500 บาท และสูงสุด 60,000 บาท รายได้เฉลี่ย 20,357.10 บาท

1.18 รายได้ที่เป็นเงินสดในภาคการเกษตรจากการทำสวน พบว่า ครึ่งหนึ่งของเกษตรกรมีรายได้มากกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท (ร้อยละ 50.0) รายได้ต่ำสุด 3,000 บาท และสูงสุด 70,000 บาท รายได้เฉลี่ย 35,750.00 บาท

1.19 รายได้ที่เป็นเงินสดในภาคการเกษตรจากการเลี้ยงสัตว์ พบว่า ประมาณ 2 ใน 3 ของเกษตรกร มีรายได้มากกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท (ร้อยละ 66.8) รายได้ต่ำสุด 3,000 บาท และสูงสุด 60,000 บาท รายได้เฉลี่ย 14,500.00 บาท

1.20 รายได้ที่เป็นเงินสดในภาคการเกษตรอื่น ๆ พบว่า เกษตรกร 3 ช่วงของมีรายได้มีจำนวนเท่าๆกันได้แก่มากกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท อยู่ในช่วง 10,001 – 30,000 บาท และรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,001 บาท รายได้ต่ำสุด 1,000 บาท และสูงสุด 80,000 บาท รายได้เฉลี่ย 32,000.00 บาท

1.21 รายได้ที่เป็นเงินสดในภาคการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมาทั้งหมด พบว่า เกษตรกรมากกว่า 1 ใน 3 มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท (ร้อยละ 41.0) รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 (ร้อยละ 35.0) รายได้ต่ำสุด 8,093.00 บาท สูงสุด 97,745.20 บาท รายได้เฉลี่ย 25,871.11 บาท

1.22 รายได้ที่เป็นเงินสดนอกภาคการเกษตรจากเงินเดือนประจำ (บำนาญ) พบว่า มากกว่า 2 ใน 3 ส่วน เกษตรกรมีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100,000 บาท (ร้อยละ 71.6) รายได้ต่ำสุด 1,000 บาท สูงสุด 350,000 บาท รายได้เฉลี่ย 79,214.20 บาท

1.23 รายได้ที่เป็นเงินสดนอกภาคการเกษตรจากการรับจ้าง พบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกรมีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30,000 บาท (ร้อยละ 70.2) รายได้ต่ำสุด 1,000 บาท และสูงสุด 120,000 บาท รายได้เฉลี่ย 27,186.10 บาท

1.1.24 รายได้ที่เป็นเงินสดนอกภาคการเกษตรจากการค้าขาย พบว่า มากกว่าครึ่งเกษตรกรมีรายได้ในช่วง 10,000 - 30,000 บาท (ร้อยละ 66.8) รายได้ต่ำสุด 10,000 บาท และสูงสุด 90,000 บาท รายได้เฉลี่ย 32,066.60 บาท

1.25 รายได้ที่เป็นเงินสดนอกภาคการเกษตรจากค่าเช่าต่างๆ พบว่า มากกว่าครึ่งเกษตรกรมีรายได้ในช่วง 6,000 - 12,000 บาท (ร้อยละ 66.7) รายได้ต่ำสุด 6,000 บาท และสูงสุด 18,000 บาท รายได้เฉลี่ย 10,000.00 บาท

1.26 รายได้ที่เป็นเงินสดนอกภาคการเกษตรอื่น ๆ พบว่า เกษตรกรครึ่งหนึ่งมีรายได้ในช่วง 10,000 - 30,000 บาท (ร้อยละ 50.0) และอีกครึ่งหนึ่งอยู่ในช่วง 60,001 – 90,000 บาท (ร้อยละ 50.0) รายได้ต่ำสุด 7,000 บาท และสูงสุด 52,000 บาท รายได้เฉลี่ย 29,500.00 บาท

1.27 รวมรายได้ที่เป็นเงินสดนอกภาคการเกษตร พบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกรมีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000 บาท (ร้อยละ 91.1) รายได้ต่ำสุด 1,000 บาท สูงสุด 350,000 บาท รายได้เฉลี่ย 34,655.40 บาท

1.28 รวมรายได้ทั้งหมดที่เป็นเงินสดทั้งภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร พบว่า ร้อยละ 76.0 เกษตรกรมีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000 บาท รองลงไป ร้อยละ 23.0 ของเกษตรกรมีรายได้อยู่ในช่วง 50,001-150,000 บาท รายได้ต่ำสุด 5,631.50 บาท สูงสุด 363,712.0 บาท รายได้เฉลี่ย 43,745.41 บาท

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการปลูกข้าวลูกผสมของเกษตรกร

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้เกี่ยวกับการปลูกข้าวลูกผสมของเกษตรกร โดยแสดงค่าร้อยละ รายละเอียดตามตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ความรู้เกี่ยวกับการปลูกข้าวลูกผสมของเกษตรกร

คำตอบ	n = 100	
	ถูก (ร้อยละ)	ผิด (ร้อยละ)
การเก็บเกี่ยวข้าวเร็วเกินไป ทำให้เกิดผลในข้อใด	87.0	13.0
ขั้นตอนการเตรียมพื้นที่ปลูกข้าวอย่างถูกต้องคือข้อใด	70.0	30.0
แมลงศัตรูธรรมชาติที่มีประโยชน์ในนาข้าวคือข้อใด	66.0	34.0
“ข้าวหัวหงอก” (white head) คือข้าวที่ถูกทำลายในระยะข้าวตั้งท้องหรือออกรวง ทำให้รวงข้าวมีเมล็ดลีบทั้งรวง อาการที่ว่านี้เกิดจากการทำลายของแมลงศัตรูชนิดใด	59.0	41.0
ปุ๋ยเคมีสูตรใดที่ไม่แนะนำให้ใช้สำหรับนาปรัง	53.0	47.0
การลดความชื้นของข้าวเปลือกที่เก็บไว้ ความชื้นไม่ควรสูงเกินเท่าใด	30.0	70.0
ระยะใดที่ข้าวต้องการธาตุไนโตรเจน (N) สูง	30.0	70.0

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

คำตอบ	n = 100	
	ถูก (ร้อยละ)	ผิด (ร้อยละ)
อาการข้าวที่แคะแกรน การแตกกอน้อย ใบแคบ สัน ตั้งตรง และมีสีเขียวเข้ม ลำต้นพอมเรียว ข้าวจะชะงักการเจริญเติบโต จำนวนใบ จำนวนรวงและจำนวนเมล็ดต่อรวงลดลง ใบอ่อนสมบูรณ์ดีแต่ใบแก่จะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลและตายในที่สุด คืออาการข้าวเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี ควรมีความงอกไม่ต่ำกว่าเท่าใด	22.0	78.0
	14.0	86.0

เกษตรกรส่วนใหญ่ ตอบถูกในข้อเกี่ยวกับการเก็บเกี่ยวข้าวเร็วเกินไป ทำให้คุณภาพการสีต่ำ เมล็ดยังเขียว หัก ปั่น (ร้อยละ 87.0) เกษตรกรมากกว่า 2 ใน 3 เข้าใจขั้นตอนการเตรียมพื้นที่ปลูกข้าวอย่างถูกต้อง คือการไถตะ ไถแปร การคราด การทำเทือก (ร้อยละ 70.0) และเกษตรกรเกินกว่าครึ่งมีความเข้าใจถึงแมลงศัตรูธรรมชาติที่มีประโยชน์ในนาข้าว คือแมลงหางหนีบ (ร้อยละ 66.0) เกษตรกรเกินกว่าครึ่งมีความรู้เกี่ยวกับอาการของ “ข้าวหัวหงอก” (white head) คืออาการข้าวที่ถูกทำลายโดยหนอนกอ (ร้อยละ 59.0) และมีความรู้ในเรื่องสูตรปุ๋ยเคมีที่ไม่แนะนำให้ใช้สำหรับนาปรัง คือสูตร 13-13-21 (ร้อยละ 53.0)

ส่วนข้อคำถามที่เกษตรกรตอบถูกไม่ถึงครึ่งหนึ่ง ได้แก่ การลดความชื้นของข้าวเปลือกที่เก็บไว้เป็นเมล็ดพันธุ์ (ร้อยละ 30.0) ระยะที่ข้าวต้องการธาตุไนโตรเจนสูง (ร้อยละ 30.0) อาการข้าวที่แคะแกรน การแตกกอน้อย ใบแคบ สัน ตั้งตรง และมีสีเขียวเข้ม ลำต้นพอมเรียว ข้าวจะชะงักการเจริญเติบโต จำนวนใบ จำนวนรวงและจำนวนเมล็ดต่อรวงลดลง ใบอ่อนสมบูรณ์ดีแต่ใบแก่จะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลและตายในที่สุด (ร้อยละ 22.0) และเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีควรมีความงอกไม่ต่ำกว่าที่กำหนด (ร้อยละ 14.0)

ตอนที่ 3 การผลิตข้าวของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การผลิตข้าวของเกษตรกร โดยแสดง การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด รายละเอียดตามตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 การผลิตข้าวของเกษตรกร

n = 100		
การผลิตข้าว	จำนวน	ค่าร้อยละ
ประสบการณ์ในการทำนา		
1-10 ไร่	30	30.0
10-20 ไร่	32	32.0
20-30 ไร่	23	23.0
30-40 ไร่	11	11.0
40-50 ไร่	4	4.0
Minimum = 1	Maximum = 45	
Mean = 19.7	S.D. = 11.6	
ลักษณะของดินนาที่ปลูกข้าว		
ดินเหนียว	38	38.0
ดินทราย	11	11.0
ดินร่วนปนเหนียว	32	32.0
ดินร่วนปนทราย	18	18.0
ดินร่วน	1	1.0
แหล่งน้ำที่ใช้ในการปลูกข้าวลูกผสมส่วน		
ใหญ่มาจาก		
น้ำฝน	12	12.0
แหล่งน้ำธรรมชาติ	8	8.0
น้ำชลประทาน	76	76.0
อื่นๆ	4	4.0
ปุ๋ยอินทรีย์ที่ใช้ในการผลิตข้าว *		
ปุ๋ยหมัก	26	26.0
ปุ๋ยพืชสด	4	4.0
ปุ๋ยคอก	10	10.0
ปุ๋ยหมักชีวภาพ	68	68.0
อื่นๆ	12	12.0

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 100		
การผลิตข้าว	จำนวน	ค่าร้อยละ
วิธีการในการใส่ปุ๋ยอินทรีย์		
หว่านแล้วไถกลบ	10	10.0
หว่านทิ้งไว้ในนา ก่อนเตรียมแปลง	16	16.0
หว่านหลังการปักดำ	66	66.0
อื่นๆ	8	8.0
การกำจัดวัชพืชในนาข้าว		
ไม่กำจัด	5	5.0
กำจัด	95	95.0
กำจัดโดยวิธี		
ฉีดพ่นสารเคมี	89	89.0
วิธีอื่นๆ	11	11.0
วิธีการป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว *		
ไม่ทำอะไรเลย	1	1.0
ใช้สารสกัดจากพืช	63	63.0
ใช้วิธีกล	7	7.0
ปลูกพืชไล่แมลง	2	2.0
อื่นๆ	47	47.0
วิธีการปฏิบัติเก็บเกี่ยวข้าวลูกผสม		
ใช้แรงงานคนเก็บเกี่ยวทั้งหมด	3	3.0
ใช้เครื่องเกี่ยวขนาดทั้งหมด	52	52.0
ใช้แรงงานคนและเครื่องเกี่ยวขนาด	45	45.0
การเก็บข้าวส่วนใหญ่เก็บในระยะ		
ก่อนระยะพลับพลึง	3	3.0
ระยะพลับพลึง	52	52.0
หลังระยะพลับพลึง	45	45.0

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 100

การผลิตข้าว	จำนวน	ค่าร้อยละ
พื้นที่ถือครองทางการเกษตร		
(ทำนาข้าวลูกผสม)		
7 ไร่หรือต่ำกว่า	24	24.0
8-10 ไร่	44	44.0
11-13 ไร่	20	20.0
14-16 ไร่	11	11.0
17 ไร่หรือมากกว่า	1	1.0
Minimum = 5	Maximum = 23	
Mean = 9.42	S.D. = 3.25	
จำนวนผลผลิต (กิโลกรัมต่อไร่)		
900 กิโลกรัมหรือต่ำกว่า	1	1.0
901-1,051 กิโลกรัม	33	33.0
1,052-1,202 กิโลกรัม	32	32.0
1,203-1,353 กิโลกรัม	30	30.0
1,354 กิโลกรัมหรือมากกว่า	4	4.0
Minimum = 899.0	Maximum = 1,502.0	
Mean = 1,135.81	S.D. = 131.35	
รายได้จากการขายข้าวในฤดูกาลที่ผ่านมา		
(บาท)		
30,000 บาทหรือต่ำกว่า	4	4.0
30,001-60,000 บาท	58	58.0
60,001-90,000 บาท	31	31.0
90,001-120,000 บาท	6	6.0
120,001 บาทหรือมากกว่า	1	1.0
Minimum = 27,243.0	Maximum = 145,262.3	
Mean = 57,264.71	S.D. = 20,228.41	

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

การผลิตข้าว	จำนวน	ค่าร้อยละ
n = 100		
ต้นทุนในการผลิตข้าวลูกผสมปีการผลิต		
2549/50		
20,000 บาทหรือต่ำกว่า	11	11.0
20,001-30,000 บาท	13	13.0
30,001-40,000 บาท	44	44.0
40,001-50,000 บาท	20	20.0
50,001 บาทหรือมากกว่า	12	12.0
Minimum = 19,150.0	Maximum = 88,090.0	
Mean = 36,078.6	S.D. = 12,475.27	
การนำผลผลิตไปจำหน่าย		
ขายเหมาให้กับพ่อค้าในท้องถิ่น (ซื้อขายที่แปลงนา)	48	48
นำไปขายเองที่โรงสีในท้องถิ่น	11	11
นำไปขายที่ตลาดกลางสินค้าข้าว	25	25
รับจำนำกับ ธกส.	2	2

จากตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นการผลิตข้าวลูกผสมของเกษตรกร ดังนี้

3.1 ประสิทธิภาพในการทำนา (นาข้าวทั่วไป) โดยเฉลี่ยมีประสิทธิภาพในการทำนาข้าว 19.7 ปี มีประสิทธิภาพในการทำนาข้าวอยู่ในช่วง 11 – 20 ปี (ร้อยละ 32.0) มีประสิทธิภาพในช่วง 1 – 10 ปี (ร้อยละ 30.0) และมีประสิทธิภาพอยู่ในช่วง 21 – 30 ปี (ร้อยละ 23.0)

3.2 ลักษณะของดินนาที่ปลูกข้าว พบว่าเกษตรกร 2 ใน 3 ดินที่ใช้ปลูกข้าว เป็นดินเหนียว (ร้อยละ 38.0) เป็นดินร่วนปนเหนียว ร้อยละ 32.0 และเป็นดินร่วนปนทราย ร้อยละ 18.0

3.3 แหล่งน้ำที่ใช้ในการปลูกข้าวลูกผสม มากกว่า 2 ใน 3 ใช้น้ำชลประทาน (ร้อยละ 76.0) อาศัยน้ำฝนกับน้ำธรรมชาติอีกร้อยละ 12 และ 8 ตามลำดับ

3.4 ปุ๋ยอินทรีย์ที่ใช้ในการปลูกข้าวลูกผสม ประมาณ 2 ใน 3 ใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ (ร้อยละ 68.0) ใช้ปุ๋ยหมัก ร้อยละ 26.0 และใช้ปุ๋ยคอก ร้อยละ 10.0

3.5 วิธีการในการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ใช้วิธีการหว่านหลังการปักดำ (ร้อยละ 66.0) และหว่านทิ้งในนาก่อนเตรียมแปลง

3.6 การกำจัดวัชพืชในนาข้าว พบว่า เกือบทั้งหมดมีการกำจัดวัชพืช (ร้อยละ 95.0)

3.7 กำจัดโดยวิธี ส่วนใหญ่ใช้วิธีการฉีดพ่นสารเคมี (ร้อยละ 89.0)

3.8 วิธีการป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว พบว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งใช้สารสกัดจากพืช (ร้อยละ 63.0) และวิธีอื่นๆ เช่น การใช้แรงงานถอนออกจากแปลง ร้อยละ 47.0

3.9 การเก็บเกี่ยวข้าวลูกผสม พบว่า เกษตรกรประมาณ 2 ใน 3 ใช้เครื่องนวดเกี่ยวทั้งหมด (ร้อยละ 66.0) มีเพียงร้อยละ 32.0 ที่ใช้แรงงานคนและเครื่องเกี่ยวนวด

3.10 การเก็บเกี่ยวข้าวส่วนใหญ่ ประมาณครึ่งหนึ่งเก็บเกี่ยวในระยะพลับพลึง (ร้อยละ 52.0) และเก็บหลังระยะพลับพลึงอีก ร้อยละ 45.0

3.11 จำนวนผลผลิตข้าวต่อไร่ของฤดูกาลผลิตที่ผ่านมา พบว่า เกษตรกรมากกว่า 1 ใน 3 มีพื้นที่มีพื้นที่ถือครองในการทำนาอยู่ระหว่าง 8-10 ไร่ (ร้อยละ 44.0) เกษตรกรมีพื้นที่ในการถือครองต่ำสุด 5 ไร่ สูงสุด 23 ไร่ โดยเฉลี่ยมีพื้นที่ถือครอง 9.42 ไร่

3.12 จำนวนผลผลิต (กิโลกรัมต่อไร่) เกษตรกรได้ผลผลิต 901 – 1,051 กิโลกรัมต่อไร่มากที่สุด (ร้อยละ 33.0) รองลงมาคือได้ผลผลิต 1,052 – 1,202 กิโลกรัมต่อไร่ (ร้อยละ 32.0) จำนวนผลผลิตต่ำสุด 899.0 กิโลกรัมต่อไร่ สูงสุด 1,502 กิโลกรัมต่อไร่ เฉลี่ยที่ 1,135.81 กิโลกรัมต่อไร่

3.13 รายได้จากการขายข้าวในฤดูกาลที่ผ่านมา พบว่ามากกว่าครึ่งหนึ่ง ของเกษตรกรมีรายได้ในช่วง 30,001 – 60,000 บาท (ร้อยละ 58.0) รายได้ต่ำสุด 27,243 บาท และสูงสุด 145,262.3 บาท เฉลี่ย 57,264.71 บาท

3.14 ต้นทุนในการผลิตข้าวในฤดูกาลผลิตในปีการผลิต 2549/50 พบว่า มากกว่า 1 ใน 3 ใช้ต้นทุนในการผลิตอยู่ในช่วง 30,001 – 40,000 บาท (ร้อยละ 44.0) ต่ำสุด 19,150.0 บาท และสูงสุด 88,090.0 บาท ต้นทุนเฉลี่ย 36,078.60 บาท

3.15 การนำผลผลิตไปจำหน่าย พบว่า เกษตรกรเกือบครึ่งนำไปขายเองที่โรงสีข้าวในท้องถิ่น (ร้อยละ 48.0) และอีกบางส่วนนำไปจำหน่ายที่ ชกส. (ร้อยละ 25.0)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับการปลูกข้าวลูกผสม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นและความต้องการของเกษตรกร โดยแสดง การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด รายละเอียดตามตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นและความต้องการของเกษตรกร

	n = 100	
ความคิดเห็นและความต้องการ	จำนวน	ค่าร้อยละ
มีความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกข้าวลูกผสม		
มีความเข้าใจเล็กน้อย	9	9.0
ไม่มีความเข้าใจ	62	62.0
มีความเข้าใจบ้างเล็กน้อย	29	29.0
ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของข้าวลูกผสม *		
การปลูก การดูแลรักษาง่าย	46	46.0
แตกกอมาก ให้ผลผลิตต่อไร่สูง	55	55.0
อายุเก็บเกี่ยวสั้น คุณภาพการสีดี	43	43.0
ต้านทานโรค แมลง และศัตรูศัตรูธรรมชาติได้ดี	47	47.0
อื่นๆ	8	8.0
เหตุผลที่มีความสำคัญในการตัดสินใจต่อการปลูกข้าวลูกผสม *		
รายได้	52	52.0
การมีตลาดรับซื้อผลผลิตที่แน่นอน	45	45.0
การมีพันธุ์ข้าวที่ได้คุ้มค่ากับการลงทุน	54	54.0
อื่นๆ	1	1.0
ความพอเพียงกับความต้องการในการใช้แรงงานปลูกข้าวลูกผสม		
พอเพียง	53	53.0
ไม่พอเพียง	47	47.0
ความสำคัญของปัญหาแรงงานในการปลูกข้าวลูกผสม		
สำคัญ	90	90.0
ไม่สำคัญ	10	10.0
วิธีการสมัครเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกข้าวลูกผสม		
สมัครด้วยตนเอง	30	30.0
สมัคร โดยรวมตัวเป็นกลุ่มเกษตรกร	53	53.0
สมัคร โดยให้ผู้นำคัดเลือก	7	7.0
สมัคร โดยให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัทคัดเลือก	5	5.0
อื่นๆ	5	5.0

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 100		
ความคิดเห็นและความต้องการ	จำนวน	ค่าร้อยละ
มีการฝึกอบรมเรื่องการปลูกข้าวลูกผสม		
วิธีการที่ต้องการในการฝึกอบรม		
บรรยายวิชาการ จัดเป็นกลุ่มฝึกปฏิบัติ และจัดทำแผนการผลิต	37	37.0
บรรยายวิชาการ และการศึกษาดูงานจาก สถานที่ผลิตจริง	59	59.0
อื่นๆ	4	4.0
วิธีที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัทฯ ถ่ายทอด		
ความรู้ *		
พบเป็นรายบุคคล	23	23.0
จัดอบรม และฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม	74	74.0
แจกเอกสารคำแนะนำ	42	42.0
ถ่ายทอดผ่านประธานกลุ่ม	15	15.0
อื่นๆ	4	4.0

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.4 ผลความคิดเห็นและความต้องการของเกษตรกร ดังนี้

4.1 ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกข้าวลูกผสม เกินกว่าครึ่งหนึ่งของ เกษตรกรไม่เข้าใจเกี่ยวกับการปลูกข้าวลูกผสม (ร้อยละ 62.0) มีเพียงร้อยละ 21.0 ที่เข้าใจบ้างเล็กน้อย ส่วนเกษตรกรที่มีเข้าใจ มีเพียงร้อยละ 9.0

4.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของข้าวลูกผสม พบว่า เกษตรกรเกินกว่าครึ่งมีความเข้าใจว่าข้าวลูกผสมมีการแตกกอมาก ให้ผลผลิตต่อไร่สูง (ร้อยละ 55.0) รองลงมา คือ ด้านทานโรค แมลง และสัตว์ ศัตรูธรรมชาติได้ดี (ร้อยละ 47.0) และ การปลูก การดูแลรักษา (ร้อยละ 46.0)

4.3 เหตุผลที่มีความสำคัญในการตัดสินใจต่อการปลูกข้าวลูกผสม คือ การมีพันธุ์ข้าวที่ได้คุ้มค่ากับการลงทุนมากที่สุด (ร้อยละ 54.0) รองลงมา คือ รายได้ (ร้อยละ 52.0) การมีตลาดรับซื้อผลผลิตที่แน่นอน (ร้อยละ 45.0)

4.4 ความพอเพียงกับความต้องการในการใช้แรงงานปลูกข้าวลูกผสม พบว่า เกินกว่าครึ่งหนึ่งของเกษตรกรมีความพอเพียง (ร้อยละ 53.0)

4.5 ด้านความสำคัญของปัญหาแรงงานในการผลิต พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมดให้ความสำคัญของปัญหาแรงงาน (ร้อยละ 90.0)

4.6 วิธีการสมัครเข้าร่วมโครงการการปลูกข้าวลูกผสม เกินกว่าครึ่งหนึ่งบอกว่าสมัครเข้าร่วมโครงการ โดยมีวิธีการสมัคร โดยรวมตัวกันเป็นกลุ่มเกษตรกรมาก (ร้อยละ 55.0) รองลงมาคือ สมัครด้วยตนเอง (ร้อยละ 28.0)

4.7 มีการฝึกอบรมเรื่องการปลูกข้าวลูกผสม วิธีการที่เกษตรกรต้องการมากที่สุด คือ บรรยายวิชาการ และการศึกษาดูงานจากสถานที่ผลิตจริง (ร้อยละ 59.0) รองลงมา คือ บรรยายวิชาการ จัดเป็นกลุ่มปฏิบัติ และจัดทำแผนการผลิต (ร้อยละ 37.0)

4.8 สำหรับวิธีที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัทฯ ถ่ายทอดความรู้ พบว่า ส่วนใหญ่ใช้วิธีการจัดอบรม และฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม (ร้อยละ 74.0) รองลงมาคือ แจกเอกสารคำแนะนำ (ร้อยละ 42.0) การพบเป็นรายบุคคล (ร้อยละ 23.0)

ตอนที่ 5 เหตุผลในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวลูกผสม

การแปลความหมายของเหตุผลที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการปลูกข้าวลูกผสม โดยแสดงเป็นสถิติ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้วิธีการนำค่าเฉลี่ยในแต่ละประเด็นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังนี้

เห็นด้วยมาก	คือค่าคะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.00	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	คือค่าคะแนนเฉลี่ย	1.67 – 2.33	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	คือค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.66	คะแนน

ตารางที่ 4.5 เหตุผลในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการปลูกข้าวลูกผสม

เหตุผลในการตัดสินใจ	Mean	S.D.	ระดับเหตุผลที่มีผลต่อการตัดสินใจ
เหตุผลด้านสังคม	2.34		มาก
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัทฯ แนะนำให้ปลูก	2.37	0.50	มาก
สมาชิกในครัวเรือนสนับสนุนให้ปลูก	2.32	0.51	ปานกลาง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

เหตุผลในการตัดสินใจ	Mean	S.D.	ระดับเหตุผลที่มีผลต่อการตัดสินใจ
เหตุผลด้านเศรษฐกิจ	2.43		มาก
มีการใช้เครื่องจักรแทนแรงงานคนในการผลิต	2.71	0.45	มาก
แรงงานในการผลิตเพียงพอ	2.58	0.49	มาก
มีเงินลงทุนในการผลิต	2.47	0.57	มาก
มีตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอน	2.34	0.55	มาก
ต้นทุนการผลิตต่ำ	2.31	0.46	ปานกลาง
มีขนาดพื้นที่ถือครองในการผลิต	2.20	0.68	ปานกลาง
เหตุผลด้านกายภาพ	2.27		ปานกลาง
สภาพของพื้นที่นามีความเหมาะสม	2.34	0.49	มาก
การคมนาคมสะดวกจากบ้านถึงที่นา	2.27	0.60	ปานกลาง
ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่นา	2.20	0.51	ปานกลาง
เหตุผลด้านชีวภาพ	2.46		มาก
ผลผลิตข้าวต่อไร่สูง	2.64	0.48	มาก
การระบาดของโรคและแมลงศัตรูข้าวมีน้อย	2.45	0.60	มาก
คุณภาพของเมล็ดข้าวดี	2.38	0.52	มาก
การปฏิบัติและดูแลรักษาไม่ยุ่งยาก	2.37	0.58	มาก
เหตุผลด้านการผลิต	2.56		มาก
การใช้เครื่องจักรกลการเกษตรมาใช้แทนแรงงานคนในการผลิต	2.93	0.25	มาก
การมีแหล่งเงินทุนให้กู้ยืม (สินเชื่อด้านวัสดุการเกษตร)	2.69	0.48	มาก
ความสะดวกในการปักดำ	2.66	0.47	มาก
ความสะดวกในการเพาะกล้า	2.58	0.51	มาก
ความสะดวกในการเก็บเกี่ยว	2.33	0.51	ปานกลาง
ผลผลิตคุ้มค่ากับการลงทุน	2.22	0.46	ปานกลาง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

เหตุผลในการตัดสินใจ	Mean	S.D.	ระดับเหตุผลที่มีผลต่อการตัดสินใจ
เหตุผลด้านการส่งเสริมและบริการ	2.51		มาก
การได้รับการตรวจเยี่ยมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัทฯเป็นประจำ	2.68	0.46	มาก
มีการจัดตั้งเป็นกองทุนประกันความเสี่ยงความเสียหาย	2.58	0.53	มาก
การได้รับการฝึกอบรมก่อนการปลูก	2.29	0.47	ปานกลาง

ระดับของเหตุผลในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการปลูกข้าวลูกผสมของเกษตรกร ผลการศึกษาแสดงให้เห็นระดับเหตุผลของเกษตรกร ดังนี้

5.1 ระดับเหตุผลด้านสังคม ผลการศึกษาพบว่า เหตุผลด้านสังคมในภาพรวมมีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (Mean = 2.34) ส่วนในรายชื่อ พบว่า

1) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมฯ ของบริษัทฯ แนะนำให้ปลูก (Mean = 2.37) อยู่ในระดับมาก

2) สมาชิกในครัวเรือนสนับสนุนให้ปลูก (Mean = 2.32) อยู่ในระดับปานกลาง

5.2 ระดับเหตุผลด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรมีเหตุผลในภาพรวมมีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (Mean = 2.43) ส่วนในรายชื่อ พบว่า

1) มีการใช้เครื่องจักรแทนแรงงานคนในการผลิต (Mean = 2.71) อยู่ในระดับมาก

2) แรงงานในการผลิตเพียงพอ (Mean = 2.58) อยู่ในระดับมาก

3) มีเงินลงทุนในการผลิต (Mean = 2.47) อยู่ในระดับมาก

4) มีตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอน (Mean = 2.34) อยู่ในระดับมาก

5) ต้นทุนการผลิตต่ำ (Mean = 2.31) อยู่ในระดับปานกลาง

6) มีขนาดพื้นที่ถือครองในการผลิต (Mean = 2.20) อยู่ในระดับปานกลาง

5.3 ระดับเหตุผลด้านกายภาพ ผลการศึกษาพบว่า เหตุผลด้านกายภาพในภาพรวมมีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 2.27) ส่วนในรายชื่อ พบว่า

1) สภาพของพื้นที่นามีความเหมาะสม (Mean = 2.34) อยู่ในระดับมาก

2) การคมนาคมสะดวกจากบ้านถึงที่นา (Mean = 2.27) อยู่ในระดับปานกลาง

3) ความอุดมสมบูรณ์ของพื้หน้า (Mean = 2.20) อยู่ในระดับปานกลาง

5.4 ระดับเหตุผลด้านชีวภาพ ผลการศึกษาพบว่า เหตุผลด้านชีวภาพในภาพรวมมีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (Mean = 2.46) ส่วนในรายข้อ พบว่าทุกข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ

- 1) ผลผลิตข้าวต่อไร่สูง (Mean = 2.64) อยู่ในระดับมาก
- 2) การระบาดของโรคและแมลงศัตรูข้าวมีน้อย (Mean = 2.45) อยู่ในระดับมาก
- 3) คุณภาพของเมล็ดข้าวดี (Mean = 2.38) อยู่ในระดับมาก
- 4) การปฏิบัติและดูแลรักษาไม่ยุ่งยาก (Mean = 2.37) อยู่ในระดับมาก

5.5 ระดับเหตุผลด้านการผลิต ผลการศึกษาพบว่า เหตุผลด้านการผลิตในภาพรวมมีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (Mean = 2.56) ส่วนในรายข้อ พบว่า

- 1) การใช้เครื่องจักรกลการเกษตรมาใช้แทนแรงงานคนในการผลิต (Mean = 2.93) อยู่ในระดับมาก
- 2) การมีแหล่งเงินทุนให้กู้ยืม (สินเชื่อด้านวัสดุการเกษตร) (Mean = 2.69) อยู่ในระดับมาก
- 3) ความสะดวกในการปักดำ (Mean = 2.66) อยู่ในระดับมาก
- 4) และความสะดวกในการเพาะกล้า (Mean = 2.58) อยู่ในระดับมาก
- 5) ความสะดวกในการเก็บเกี่ยว (Mean = 2.33) อยู่ในระดับปานกลาง
- 6) ผลผลิตคุ้มค่ากับการลงทุน (Mean = 2.22) อยู่ในระดับปานกลาง

5.6 ระดับเหตุผลด้านการส่งเสริมและบริการ ผลการศึกษาพบว่า เหตุผลด้านการส่งเสริมและบริการในภาพรวมมีผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก (Mean = 2.51) ส่วนในรายข้อ พบว่า

- 1) การได้รับการตรวจเยี่ยมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของบริษัทเป็นประจำ (Mean = 2.68) อยู่ในระดับมาก
- 2) มีการจัดตั้งเป็นกองทุนประกันความเสี่ยงความเสียหาย (Mean = 2.58) อยู่ในระดับมาก
- 3) การได้รับการฝึกอบรมก่อนการปลูก (Mean = 2.29) อยู่ในระดับปานกลาง